

HRDOŠ 2/05

Misia v Kazachstane

Kazachstan, možno pre nás nič nehovoriaci názov štátu. Predsa však je tu spojivo so Slovenskom. Už niekoľko rokov do tejto postkomunistickej krajiny prichádzajú misionári zo Slovenska. Istý čas tu bol aj páter Michal Zamkovský, redemptorista, ktorý vo Švošove viedol ľudové misie. V jeseni tu vycestovala na dlhšie obdobie misijná skupina mladých s kňazom našej diecézy Vladimírom Dzurendom, ktorého ste mohli vidieť aj pri oltári v našom kostole. Pri čítaní z ich denníka, ktorý je zverejnený na internete <http://upctn.host.sk/04karaganda/>, rozhodli sme sa, že ich činnosť priblížim aj veriacim a občanom našej obce.

Pozdravujeme Vás, naše rodinky, všetkých príbuzných, priateľov, našich dobrodincov a všetkých, čo sa za nás modlíte! Sme vďační Pánovi a po ňom aj Vám, ktorí Ste nám pomohli, že môžeme byť tu - v Kazachstane. Mesiac ubehol veľmi rýchlo. Mnohí Ste určite zvedaví, ako sa nám darí. Nie všetkým sme sa už stihli ozvať. Situácia však bola taká, že sme doteraz čakali na definitívne rozriešenie toho, kde začne naše pôsobenie. Chceli sme začať jednoducho, skoro od nuly v mestečku Saraň, 20 km od Karagandy, tak ako to bolo predstavené, keď sme tu boli s Jankom Bucom v marci. O arcibiskup J. P. Lengmu však poveril (v nedeľu 10.10.), aby som bol správcou farnosti v katedrálnej kostole v Karagande a popri tom spravoval aj centrum a farnosť v Sarani. Sú tu ešte 3 kapláni a farnosť nie je veľká: v nedeľu prichádza na 3 sv. omše dohromady asi 300 ľudí. Nebolo ľahké prijať to, čo zmenilo naše predstavy o pokojnom evanjelizačnom pôsobení, ale v srdci

sme nadobudli presvedčenie, že Pán od nás chce, aby sme tu načas ostali. Môže to byť dôležité a potrebné, aby sme boli v centre diania, spoznali ľudí, kňazov, situáciu v diecéze. Náš misijný tím: Vlado - kňaz s víziou, Marek - skúsený kazachstanec, Marta - akčný člen spoločenstva, Martinka - modliaca sa duša, Martin - digitálny expert (všimnite si na aké slabiky začínajú naše mená :-). Chceme Vám predstaviť, čo sme prežili za tento mesiac.

03.09.2004 - Odchádzame z domu, modlitba v Podolínci, cesta do Trenčína. Ráno ma čakalo lúčenie, nasledovala cesta do Podolíncu. Tam nás už čakal Colin zo Škótska aj so svojím spoločenstvom, otec Michal a Rieka života. Mocná spoločná modlitba a slová, ktoré ostali v srdci: Prichádzate ako maličké svetielko do veľkej tmy. Keď na púšti škrtnú zápalkou, jej svetlo vidno veľmi ďaleko. Vy budete takýmto svetlom. Budú k vám prichádzať mnohí aj zďaleka.

05.09.2004 - Almaty 1 - Prvého Kazacha, ktorého som stretla ešte na letisku som sa zľakla. Bol to policajt, ktorý stál pri východe z lietadla so smiešne širokou čiapkou na hlave vzbudzujúcou strach. Prešli sme prísnou kontrolou, nasnímali si nás do kamery a čakali sme na batožinu. Našťastie, všetko prebehlo v poriadku. V hale nás už netrpezlivo čakali slovenské sestričky františkanky. Pár hodín spánku a potom bohatý program: prvá svätá omša v Kazachstane v almatskej katedrále s biskupom, obed, prehliadka mesta, návšteva moslimskej mešity, výlet do horskej oblasti (k štadiónu pre rýchlokorčuliarov - Medeo). Večer sa pre všetkých

začala slivovicová kúra, keďže nám pred odchodom všetci hovorili, že prvý mesiac je to tá najlepšia prevencia na všetky žalúdočné potiaže.

07.09.2004 - Cesta na Balchaš - Ráno sme sa vydali na cestu. Len čo sme vyšli z mesta, ocitli sme sa v stepi. Ešte som netušila, že pohľad na krajinu sa ďalších 1000 km takmer vôbec nebude meniť. Podarilo sa nám aj zabľúdiť a to bolo fajn, pretože sme sa ocitli na odľahlej ceste plnej dier, obklopení nádhernou stepou, stádami oviec, koňov, kráv a na moju obrovskú radosť nám cestu skrzili aj 3 tavy. Fúkal horúci južný vietor, vzduch bol ako na púšti. Urobili sme pár fotiek a pokračovali v ceste. Prešli sme niekoľko stoviek kilometrov a nevideli sme žiadne dediny či mestá, len kde-tu pár domčekov a benzínových púmp. Boli sme len niekoľko kilometrov od Balchaša, keď nám došiel benzín. Našťastie sa Marekovi podarilo stopnúť nákladné auto a po chvíli sa vrátil z bandaskou benzínu. Ďakovali sme Pánovi, o všetko sa úžasne stará. Podvečer sme došli do mesta Balchaš, pri Balchašskom jazere, ktoré je rozlohou väčšie ako Slovensko. V meste je niekoľko továrni s obrovskými dymiacimi komínmi, večer z nich vypustili niečo podobné síre. Vo farskom dome nás už čakal slovenský diakon Ondrej, otec Jevgenij a štyria farníci. Prichodskij dom (čiže fara) je nová stavba, ešte nedokončená, na prízemí je kaplnka, na poschodí sa býva. Celá stavba je len ako-tak pozliepaná, zdá sa, že Kazaši si na tom nevidia veľmi záležať. Cítili sme sa tu všetci veľmi dobre aj vďaka príjemným a otvoreným ľuďom, ktorí nás veľmi milo prijali.

(pokračovanie vo vnútri)

Misia v Kazachstane (2. pokračovanie)

08.09.2004 - Príchod do Karagandy - Pomaly sme sa blížili ku Karagande. Keď som v dialke zazrela mesto, pochytila ma hrôza. Obloha bola nádherné modrá bez mrakov, cestu lemovalo množstvo chatiek - dač (také zručaniny akoby práve skončila vojna, veľmi pusté a zanedbané), pred nami v nekonečnej stepi sa tiahla obrovská širokánska cesta a v pozadí sa týčili vysoké paneláky. Našťastie pri príchode do mesta som sa upokojila, nebolo to až také hrozné ako na prvý pohľad, zdá sa že je tu predsa len nejaká civilizácia. Pohľadom som márne hľadala nejaké vrchy či zeleň, všade sú len široké cesty, paneláky, komúny, drôty a pár umelých násypov. Opäť nás srdečne prijali sestričky františkánky. Ubytovali sme sa na fare.

09.09.2004 - Ruský koncert - Ráno sme mali sv. omšu u sestričiek. Ešte dobre, že ich tu máme, uvedomujem si, že bez zázemia, ktoré tu vytvárajú, by boli naše začiatky oveľa ťažšie. Zatiaľ všade stretávame Slovákov :-). Boli sme si obhliadnuť "slovenský domček", v ktorom zväčša bývajú laici zo Slovenska, kým ich nepošlú ďalej na iné miesto. Večer nás sestry pozvali na koncert - vojnové národné piesne v podaní ruského vokálneho kvarteta. Veľmi sme sa tešili. Škoda, že na plagát zabudli napísať, že nejde o sovietske vojnové piesne, ale o skladby amerického džezového skladateľa. Zdalo sa mi to neveriteľné, som v Kazachstane, druhý deň v Karagande, pozvali ma na koncert a počúvam americké hity z polovice 20-teho storočia. S Pánom zažívame samé prekvapenia.

10.09.2004 Molodožnyj - Pomaly si zvykáme na tunajšie vzdialenosti a kilometre prejdené autom už prestávame rátať. Všetko do 100 km je pre Rusov blízko. A tak večer odchádzame do Molodožného navštíviť ďalšie slovenské misionárky Viky a Danku.

Molodožnyj je veľká dedina asi 100 km severne od Karagandy, kde stojí nové centrum s kaplnkou. Práve Marek sa minulý rok najviac podieľal na jeho výstavbe. Danka a Viky rozprávajú ako sa majú a čo všetko si preskákali. Vôbec nevedeli, že máme nového prezidenta.

11.09.2004 - Vytúžená Saraň - Molodožné sa mi zdalo dosť pochmúrne, vidno tu chudobu, domy sú neupravené, dosť biedne. Urobili sme si reprezentačnú fotku a poobede sme cestovali z Molodožného priamo do Sarane, ktorá je asi 30 km južne od Karagandy. Saraň malo byť naše pôsobisko. Tak dlho sme na to čakali, konečne uvidíme našu zaslúbenú zem, za ktorú sme sa tak dlho modlili a o ktorej sme toľko snívali. Takže naše dojmy: Martin - zatiaľ najpríjemnejšie miesto v Kazachstane, ktoré som videl. Cítim sa tu ako u babky v humne. Konečne stromy, upravené domy a veľmi srdeční susedia. Zlatá rodinka. Aj oni sa na nás už dlho tešili. Marek - veľmi príjemné miesto. Vidím v ňom budúcnosť, podobne ako vo Važci. Martinka - najkrajšie mestečko, ktoré som tu v Kazachstane doteraz videla, zeleň, upravené domčeky, príjemná atmosféra a milí susedia. Centrum sa mi zdalo trochu veľké, práca na jeho dokončení potrvá podľa mojich odhadov minimálne 1 rok. Marta - ani oko nevidelo, ani ucho nepočulo, čo Pán pripravil pre tých, ktorí Ho milujú. Vlado - už som tu bol. Celkom rýchlo sme to našli. Veľmi sa mi tu páči. Nech Pán žehná toto mesto i centrum, v ktorom by sa v budúcnosti dali robiť formačné programy pre našich kazachstancov. Večer sme prišli do Karagandy. Zoznámili sme sa s niekoľkými dievčatami ktoré prišli na faru prezvedieť, čo sme zač. Začíname pomaly lámať našu ruštinu a snažíme sa porozprávať čo to o sebe. My tým slovenským slovám s ruským prízvukom rozumieme, ale podľa ich

občasných nechápavých pohľadov zisťujeme, že sme v školských laviciach tej ruštiny veľa nedali...

12.09.2004 - Obed u biskupa - Sme prvýkrát na sv. omši v tunajšom kostole. Ich zbor spieva nádherné, ozajstná oslava, ich piesne chytajú za srdce. Po svätej omši nás čakal obed s biskupom. Netrpezlivo sme očakávali jeho rozhodnutie, čo s nami bude. Bolo to zaujímavé stretnutie so zaujímavým človekom. Odchádzali sme od neho s nezodpovedanými otázkami, čas ukáže, čo ďalej, máme o čom premýšľať a modliť sa.

13.09.2004 - Začíname opravovať domček - Ďalšie dni už plynú pokojnejšie. Zabývali sme sa, povyberali veci a rozhliadame sa po okolí. Biskup súhlasil, že domček, v ktorom máme dočasne bývať, si opravíme sami. Vďaka Marekovi a pani kuchárke, ktorá varí na fare, vieme, kde nakupovať lacnejšie a hlavne aké potraviny sú bezpečné a aké radšej neriskovať ani ochutnať. Darmo iný kraj, iný mrav, iné baktérie...

14.09.2004 - Sestry eucharistky - Dnes o 8.30 hod. máme sv. omšu u sestričiek eucharistiek. Je to Vladova prvá svätá omša s kázňou po rusky. Večer prišlo na faru množstvo kňazov, zajtra čaká miestnu cirkev veľký sviatok, posviacka nového chrámu v Karagande. Na fare sme 9 Slováci - 4xMar+V, diakoni Jožko a Ondrej, Danka s Viky.

15.09.2004 - Posviacka chrámu v Michajlovke - Na Slovensku sa slávil sviatok Sedembolestnej Panny Márie. My sme doobeda pracovali. Večer sa konala v Michajlovke (časť Karagandy) posviacka novopostaveného chrámu Márie - Matky Cirkvi. Každý, kto mohol, sa dnes zúčastnil na tejto slávnosti. Nestáva sa to často, že by sa

Misia v Kazachstane (3. pokračovanie)

tu konala posviacka nového chrámu - totiž od dnešného dňa bude mať Karaganda druhý rímsko-katolícky chrám. Spravujú ho poľskí kňazi Mariáni.

18.09.2004 - Duchovná obnova - Dnes mal Vlado duchovnú obnovu pre sestričky františkanky a štyri ženičky (terciárky) vo františkánskom kláštore. S Martou sme sa zúčastnili na katechéze. Témou duchovnej obnovy bolo Mir i Dobro. Atmosféra bola úžasná, vnímala som Božiu prítomnosť a silu ohlasovaného Božieho slova. Veľmi nás to všetkých povzbudilo, Pán naozaj koná.

19.09.2004 - Prvé stretko - Nedela, deň Pána. Dnes prišli dievčatá zo spevokolu na neplánované stretko. Večer pri spoločnej modlitbe vnímame, že Boh nesmierne miluje túto krajinu, tento ľud. Ježiš túži po ľudských dušiach. Počet Slovákov v Kazachstane sa opäť zvýšil - privítali sme JA(na)SA(lome)VE(ronika) sestry Notre Dame. Ich "krycí názov" je ozaj príliehavý, lebo také radostné a vysmiaté sestry v Kazachstane ešte nevideli. Uvidíme, koľko im to vydrží. Ich pôsobisko bude na Balchaši. Problémy, ktorými trpí táto spoločnosť sú podobné ako na Slovensku ale v oveľa väčšom rozsahu a oveľa hlbšie ju budú zasahovať. Z rozbitých rodín vyrastie mladá generácia, ktorá nepozná žiadne hodnoty. Mnohí otcovia a matky stratili aké-také sociálne istoty a prepadli alkoholizmu, drogy sú tu ľahko dostupné. Nezamestnanosť plodí kriminalitu. Lenivá a pomalá kazachská národa sa zahniezdila na štátnych úradoch.

25.09.2004 - Staviteľské gény po otcoch - Bol krásny slnečný deň, stále pracujeme v domčeku. Mrazy tu bývajú do - 40°, takže máme čo robiť, kým zapcháme všetky diery. Momentálne opravujeme elektriku, špárujeme steny a postupne izbu po izbe maľujeme. Všetko si vieme urobiť. Už chápem, prečo to boli práve naši predkovia, ktorí postavili Viedeň a Budapešť... Zdá sa, že v Kazachstane poriadne robia len ženy (a slovenskí dobrovoľníci :).

26.09.2004 - Misijný výjazd s otcom Atanázom - Dnes o 11.15 sme s otcom Atanázom (hlavný stratég tunajšej cirkvi) odišli do Molodožného. Martin ostáva v Karagande, Vlado s Marekom idú do Almaty vybaviť papiere na auto a doviezť naše veci, ktoré sa na prvý krát nemohli do auta pomestiť. Ja a Marta ostaneme v Molodožnom asi týždeň a možno aj dlhšie. Budeme mať možnosť vyskúšať si ozajstnú misijnú prácu. Už cesta bola veľmi zaujímavá, zastavili sme sa v dedinke Volsk. V malom domčeku je kaplnka, v ktorej sa slúžia sväté omše. Veriaci tu

prichádzajú aj z neďalekej dediny Šakaj. Prekvapila ma chudoba, ľudia sú tu dosť špinaví, biedne oblečení, s Martou sme vyzerali ako miliónárky. Pred cestou ma ani len nenapadlo obliecť sa skromnejšie a tak to vyzeralo dosť komicky, najmä keď otec Atanázus počas kázne povedal: "Beda vám boháci!" a oči všetkých sa upreli na nás. Ináč atmosféra počas omše bola veľmi príjemná, domácka, otec kázal veľmi jednoducho a zaujímavo. Pred svätou omšou sme sa vybrali s dvoma dievčatami na prechádzku a keď jedna z nich stretla svojich rodičov, pred našimi očami ju zbili a vykričali. Rodiny sú tu často rozbité a preto aj evanjelizácia je náročná, ľudia sú pozraňovaní, deti vyrastajú väčšinou vo veľmi zlých podmienkach. Po obede, ktorý nám pripravil Vitas, sme pokračovali v ceste do Molodožného. Aj tu bola svätá omša, tiež v príjemnej atmosfére, je tu však viditeľný rozdiel, ľudia sú tu vyspelejší ako vo Volskom, žijú v lepších podmienkach. Keďže je tu málo farníkov, je bežné, že počas svätej omše sa blahoželá tým, ktorí majú sviatok. A tak sme blahoželali malej Albíne, ktorá mala narodeniny a potom zasa všetci víťali nás. Zoznámili sme sa so Sergejom, ktorý je zamestnaný v centre a jeho manželkou Gaľou. Večer sme sa dlho rozprávali s Viky a Dankou o ich misijnej činnosti, postrehoch i vzájomnom spoľutí.

27.09.2004 - Začiatok našich duchovných cvičení - Ráno som bola s Viky kúpiť mlieko u susedov. Privítala nás babička, takmer slepá, rozprávala o svojom živote, deťoch a problémoch. Jej slová boli plné pokoja. Odchádzala som veľmi povzbudená. Aj napriek silnej ateizácii sa podarilo niektorým zachovať si vieru. Poobede prišli deti, spoznali sme Karinu, Oxanu, bojzlivé dvojčičky Sašu a Lenu, hravú Albínu a bojzlivú Táňu. Deti boli veľmi špinavé, zanedbané, Marta ich hneď vyumývala. Spolu sme sa hrali, spievali. Neskôr sme boli odprevadiť Danku a Viky na stanicu, cestovali autobusom do Karagandy. Večer sme strávili v Ježišovej prítomnosti, odtiaľ budeme žiť tak trochu ako v kláštore. Som Bohu vďačná za tento čas, ktorý nám pripravil. Martin - skoro ráno omša u sestier, Marek a Vlado odišli do Almaty. Doobeda som v domčeku rozvrtal ďalšie el. zásuvky a vypínače a vrtalo mi hlavou ako to vlastne môže fungovať, keď to celé vyzerá byť v skrate. Poobede som strávila 5 hodín pri spojzdrovaní počítačov vydavateľstva časopisu Krédo.

02.10.2004 - Deň 5 - V dnešný deň nás čakala "kupačka", všetky deti sme vysprchovali, najlepšie boli Albína s Karinou, ich písanie a hlavy plné vš. Poriadne sme ich vyumývali, vyfenovali, Albínu aj ostrihali a vyprali im veci. Nemali však náhradné, Albína márne hľadala

svoje trusovky, musela počkať, kým vyschnú. Doma to majú Albína s Karinou ťažké, mama sa o nich veľmi nestará a babička už nevláda. Sú štyria súrodenci a každý z nich má iného otca. Cez deň sme upratovali, zajtra nás čaká odpustová slávnosť. Večer sme boli chvíľku pri kanáli, no nezdržali sme sa dlho, štípali nás komáre. Ľudia si pomaly hnali svoje kravičky z paše, pripomenulo mi to domov. Neskôr sme dlho klačali pred bohostánkom a prednášali svoje prosby Bohu, prihovárali sme sa za našich chlapcov i ľudí ktorých sme stretli.

06.10.2004 Deň 9 - v kaviarni - V noci napadol sneh. Detičky nás už od rána „okupovali“ (búchali donekonečna na dvere a chodili okolo budovy). Nechodia do školy a to je zlé. Najradšej by trávil čas s nami, od rána do večera. Nikdy by mi nenapadlo, že sa budem pred deťmi skrývať, nepomáha ani vysvetľovanie. Uvedomujeme si, že práca s deťmi je na dlhú tratu a je to o to ťažšie, že nemajú rodinné zázemie. Poobede sme sa vybrali do mesta, trochu si popozerať obchody a vyjsť medzi ľudí. Obchodíky sú tu maličké, pozreli sme si niekoľko obchodov s odevami, všade mali len niekoľko kusov tovaru. Nikto nič nekupuje, väčšinou len základné potraviny a vodku. Rozhodli sme sa, že pôjdeme na kávu. Klasické cukrárne, tak ako u nás, tu nie sú, dá sa posedieť v café - je to bar, reštaurácia, krčma i kaviareň zároveň. Café, do ktorej sme prišli, sa volala Colos. Bola to veľká miestnosť s barom, úplne prázdna a neuprataná. Dali sme si presso kávu, ktorú čašnička stihla vyliať, kým nám ju priniesla na stôl. Chceli sme byť medzi ľuďmi a opäť sme sedeli vo veľkej miestnosti samé. Zdá sa, že ľudí tu treba naháňať. Začínam sa tešiť na Karagandu. Bolo nám tu dobre, no stačilo. Je to tu ako v kláštore - modlitba, varenie, upratovanie, práca s deťmi a spánok. Je potrebné začať s evanjelizáciou, vychádzať viac medzi ľudí. Doteraz na to nebol čas, pracovalo sa väčšinou len na stavbe, no veríme, že keď príde Hana s Evou, veci sa pohnú a začnú prichádzať noví ľudia. Podmienky na život sú v centre veľmi dobré, kúri sa a je i teplá voda, čo pre ľudí v tomto mestečku nie je až také samozrejmé. Je čas ísť ďalej.

10.10.2004 Nový farár v Karagande - Tak dnes to prišlo - o. biskup bez nejakej prípravy predstavil nového správcu farnosti v Karagande - nášho otca Vladimíra zo Slovenska. My sme si to už premodlili, no bolo vidno, že domáci farníci s tým vôbec nepočítali. Zatiaľ máme podporu o. biskupa, kňazov i laikov, ktorí sa angažujú vo farnosti. Treba nájsť spôsob, ako všetkých zjednotiť. Potom sa bude dať začať niečo robiť. Mládeže je tu pomenej, ale vďaka Bohu za to, čo je.